

18 juni 2009

Geachte voorzitter, leden

Hierbij biedt de GroenLinks fractie u een rapport aan over de mogelijkheden naar lokaal en duurzaam opgewekte energie in Drenthe. Dit rapport is, op verzoek van de GroenLinks fractie opgesteld door Tensor Energy. Een adviesbureau opgericht met de missie om een significante bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van de energiemarkt.

De GroenLinks fractie biedt u dit rapport aan als aanzet voor een discussie tijdens de Algemene Beschouwingen. Voor de Algemene beschouwingen kunt u nog een nadere uitwerking verwachten van Tensor Energy over een concrete opzet en de kosten van een haalbaarheidsonderzoek naar een Duurzaam Energie bedrijf in Drenthe.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met hartelijke groet,
namens de GroenLinks fractie,
Jan Langenkamp

100% Energie

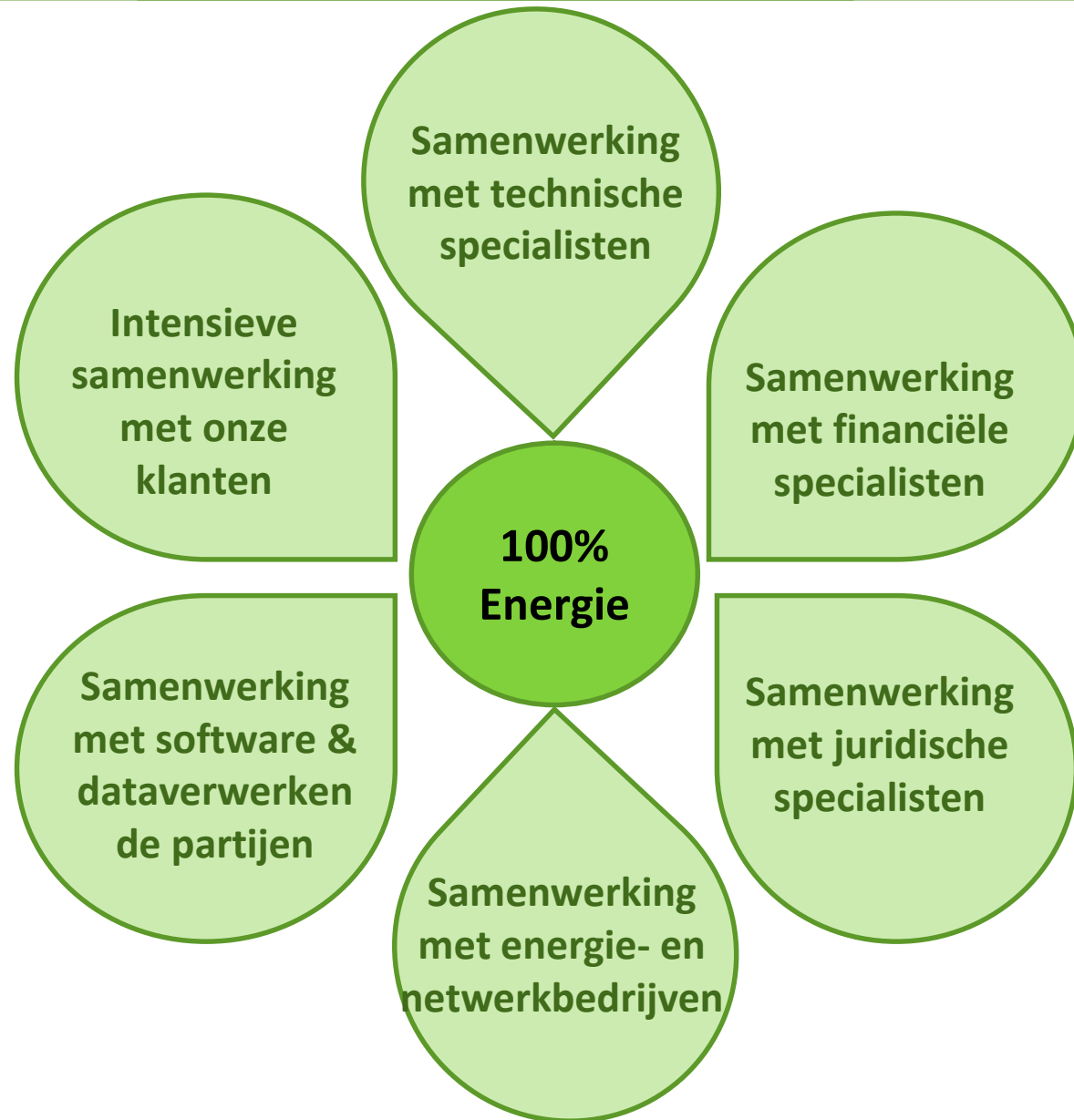

Introductie Tensor Energy

- Opgericht in 2008 met de missie om een significante bijdrage te leveren aan de transparantie en verdere ontwikkeling van de energiemarkt.
- Kennis van de energiesector en de gehele energiewaardeketen.
- Tensor Energy is gespecialiseerd in duurzame energievraagstukken en heeft een innovatieve en duidelijke visie op het opzetten en inrichten van een eigen energiebedrijf.

**Samenwerken met Tensor Energy betekent
Ondernemerschap, deskundigheid, innovatie en FUN !!!**

Marktontwikkelingen

VVD Amsterdam

Oprichting Nieuwkoopse duurzaam energiebedrijf DEVA

Op woensdag 17 september jl. is het Nieuwkoopse energiebedrijf Duurzame Energie Voor Nieuwkoop (DEVA) officieel opgericht. Samenwerkende partijen hierin zijn Woningstichting Nieuwkoop en LATEI project voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van het duurzame energiesysteem in de nieuwbouwwijk.

VVD-Amsterdam: Gemeentelijk energiebedrijf concurrentievervalsing én geldverspilling: 80 miljoen euro om gezichtsverlies voor GroenLinks te voorkomen wel erg veel

De Amsterdamse VVD-gemeenteraadsfractie is stomverbaasd over de aankondiging van het linkse college tot de oprichting van een gemeentelijk "duurzaam energiebedrijf". NuON aandelen zou dit bedrijf gefinancierd moeten worden, werkelijk absurd. De rechterhand van het College heeft de de linkerhand heeft het geld al weer uitgegeven aan nota b Een nieuw GEB dat de markt met gemeenschapsgeld verv ook al bieden met activiteiten die alleen met veel subsidie coalitiepartner Groen Links te redden na het debacle van h

Amsterdam wil in eigen eco-stroom voorzien

Van onze medewerker René Diddé

Gepubliceerd op 25 mei 2009 03:00, bijgewerkt op 25 mei 2009 13:49

AMSTERDAM - De gemeente Amsterdam gaat een eigen duurzaam energiebedrijf oprichten. Dat moet de stad sneller helpen om te schakelen naar meer groene energie. Het plan behelst onder andere de aanleg van tien miljoen vierkante meter zonnepanelen en de aanleg van enkele milieuparken.

ZUIDHORN - Woningcorporatie Wold en Waard is zelf een energiebedrijf begonnen. De nieuwe firma moet nieuwbouwwoningen van Wold en Waard van milieuvriendelijke energie voorzien. Het eerste project is het nieuwe woonzorgcentrum dat in Zuidhorn wordt gebouwd. Daar komen een milieuvriendelijk verwarmingssysteem en zonnecollectoren die voor warm water zorgen. De winst die WW4Energy maakt, gaat terug naar de corporatie en wordt gebruikt voor andere milieumaatregelen, zoals de isolatie van woningen.

Het grootste windmolenpark van Nederland. (Raymond Rutting / de Volkskrant)

Amsterdam wil hiervoor een deel van de naar schatting 800 miljoen euro aanwenden die de stad toucheert als aandeelhouder van Nuon. Dit energiebedrijf wordt verkocht aan het Zweedse staatsbedrijf Vattenfall. De gemeenteraad moet nog over de Nuon-verkoop besluiten.

In 2025 moet volgens het stadsbestuur 30 procent van de energiebehoefte van de stad met duurzame energiebronnen gedekt worden. Nu is dat bijna 6 procent. In datzelfde jaar wil de stad 40 procent minder CO2 uitstoten

dan in 1990. Deze ambities zijn fors hoger dan het Nederlandse en Europese doel van 20 procent duurzame energie in 2020.

Zonnepanelen en windenergie

GroenLinks wil praten over Drents energiebedrijf

woensdag, 27 mei 2009 13:40 | Door: RTV Drenthe

ASSEN - GroenLinks in Drenthe wil opnieuw praten over een Drents provinciaal energiebedrijf. De statenfractie van de partij denkt dat de tijd daarvoor rijp is, nu ook in Amsterdam plannen worden gemaakt voor een gemeentelijk duurzaam energiebedrijf. Het Drentse provinciale energiebedrijf zou zich vooral moeten richten op duurzame energie.

Bron: RTV Drenthe

Voor groene stroom: Onderzoek naar duurzaam energiebedrijf

dé Zondagkrant Doetinchem

08 jun 2009 [print dit artikel](#)

DOETINCHEM -De Achterhoekse gemeenten willen onderzoek doen naar het opzetten van een duurzaam energiebedrijf dat de hele Achterhoek kan voorzien van 'groene' stroom. Recent besloten de acht Achterhoekse gemeenten in het algemeen bestuur van de Regio Achterhoek om de initiatieven die er op dit gebied al zijn te bundelen en te onderzoeken of een regionaal, duurzaam energiebedrijf kan worden opgezet.

Veel gemeenten zijn al bezig met het opwekken van duurzame energie of hebben hiervoor plannen. Oost Gelre wil wind- en zonne-energie gaan inzetten op het regionale bedrijventerrein en richt zich daarnaast op het winnen van energie uit biomassa. De gemeente organiseert hierover in september samen met Regio Achterhoek een bijeenkomst genoemd de 'Werkcentrale'. Montferland gaat grootschalig zonne-energie opwekken in een Solar Park. De provincie heeft hiervoor gisteren een subsidie van 1,8 miljoen toegezegd. De gemeente Aalten beschikt over een

PvdA wil groen provinciaal energiebedrijf in Drenthe

De PvdA in Drenthe wil een provinciaal energiebedrijf oprichten dat stroom en gas gaat leveren aan alle Drentse huishoudens. Het bedrijf zou alleen gebruik moeten maken van duurzame energiebronnen en moet zich met name richten op zonne- en windenergie en warmte- en koude opslag. De komende maanden wil de partij benutten om deskundigen te raadplegen om het plan nader op haalbaarheid te onderzoeken.

ACHTERHOEK DOET ONDERZOEK NAAR DUURZAAM ENERGIEBEDRIJF

De Achterhoekse gemeenten willen onderzoek doen naar het opzetten van een duurzaam energiebedrijf. Achterhoek kan voorzien van 'groene' stroom. Vanmorgen besloten de acht Achterhoekse gemeenten in bestuur van de Regio Achterhoek om de initiatieven die er op dit gebied al zijn te bundelen en te onderzoeken of een regionaal, duurzaam energiebedrijf kan worden opgezet.

Veel gemeenten zijn al bezig met het opwekken van duurzame energie of hebben hiervoor plannen. Oost Gelre wil wind- en zonne-energie gaan inzetten op het regionale bedrijventerrein en richt zich daarnaast op het winnen van energie uit biomassa. De gemeente organiseert hierover in september samen met Regio Achterhoek een bijeenkomst genoemd de 'Werkcentrale'. Montferland gaat grootschalig zonne-energie opwekken in een Solar Park. De provincie heeft hiervoor gisteren een subsidie van 1,8 miljoen toegezegd. De gemeente Aalten beschikt over een windmolenpark. Het Regionaal Bedrijventerrein Doetinchem (waaraan ook Oude IJsselstreek, Bronckhorst en Montferland deelnemen) gaat een haalbaarheidsonderzoek doen naar een biomassacentrale. Winterswijk wil onderzoeken of een (gemeentelijk) energiebedrijf kan worden opgezet.

Regio Achterhoek wil deze initiatieven en de al aanwezige kennis graag bundelen. De lokale initiatieven passen immers prima in het Aanvalsplan Achterhoek Authentiek Anders, waarin een duurzame toekomst en een 'groene' Achterhoek hoog op de agenda staan. Een gezamenlijke lobby voor subsidiering van (onderzoek naar) een duurzaam energiebedrijf vergoot bovendien de slagkracht van de gemeenten. Daarnaast geven de gemeenten op deze manier een duidelijk signaal af aan eventuele marktpartijen.

Gemeenschappelijk Energiebedrijf Aalsmeer

PACT Wethouder Ronald Fransen werkt al geruime tijd aan meer duurzaamheid. In 2008 heeft de gemeenteraad zijn voorstellen voor een hoog ambitieniveau overgenomen en het klimaatbeleidsplan vastgesteld met daarin pittige doelstellingen rond duurzaamheid, energie, klimaat en milieu. Inmiddels wordt steeds duidelijker hoe Aalsmeer dit nieuwe beleid in de komende jaren tot uitvoering gaat brengen. Het Gemeenschappelijk Energiebedrijf Aalsmeer maakt daar onderdeel van uit.

Ronald Fransen: "Samen met de regio geven wij uitvoering aan het Energiebeleid 2040 (Amstelland Meerlanden Energieneutraal), bijvoorbeeld het implementeren van het DuBo-beleid (Duurzaam Bouwen). Ook door duurzaam in te kooen en afval zo veel mogelijk te scheiden en te hergebruiken, kan een deel van de Aalsmeerse doelstelling worden gerealiseerd. Een deel, want er moet veel meer gebeuren willen we het tij keren."

Daarom heeft Fransen tezamen met de projectbureaus Greenpark Aalsmeer en &2=1 (herinrichting Burg. Kasteleinweg) nagedacht over hoe de ambities van Aalsmeer op het gebied van Duurzaamheid daadwerkelijk gestalte kunnen krijgen. Zo is het idee van een Gemeenschappelijk Energiebedrijf Aalsmeer (GEBA) geboren. Het college is van mening dat de GEBA een groot deel van de duurzaamheidsambitie tot uitvoering kan brengen.

De GEBA wordt een onafhankelijke organisatie die tot doel heeft de markt te faciliteren/stimuleren duurzame energie op te wekken of energie te besparen. Wordt daarbij winst gemaakt dan wordt die winst veer geïnvesteerd in meer duurzame projecten in de gemeente Aalsmeer.

Eerst gaat de GEBA nu op zoek naar kansen voor duurzame energie in de gehele gemeente. De opdrachten met een 5-tal projecten, businesscases te komen die technisch en financieel haalbaar moeten zijn. Bij de businesscases kunt u bijvoorbeeld denken aan:

- toepassing zonne-energie
- toepassing Windenergie
- Warmte-/Koudeopslag op wijkniveau
- restwarmte kassen
- energiebesparende maatregelen
- bewustwordingscampagne duurzaamheid onder de Aalsmeerse bevolking

Politiek steunt onderzoek naar oprichten lokaal energiebedrijf

door Bert Felix, donderdag 28 mei 2009 | 22:15 | Laatst bijgewerkt op: vrijdag 29 mei 2009 | 17:08

APELDOORN - Op het CDA na, mag de gemeente van de politieke markt verder met het onderzoek naar de oprichting van een lokaal duurzaam energiebedrijf.

5 juni 2009

ChristenUnie: 'Honderd miljoen voor schone Friese energie'

Binnenlands Bestuur meldt dat de Friese ChristenUnie wil dat 100 mln van de opbrengst van de verkoop van de Nuon-aandelen naar een fonds voor schone energie gaat. De provincie reageert positief.

Bericht Binnenlands Bestuur

>> CU wil honderd miljoen voor schone Friese energie

De provincie Friesland moet een eigen duurzaam energie-investeringsfonds oprichten. Een voorstel hiertoe van de Friese ChristenUnie wordt op het provinciehuis positief ontvangen.

NUON-aandelen

Voorwaarde is wel dat Provinciale Staten deze maand zoals verwacht instemmen met de verkoop van de NUON-aandelen. Van de 1,3 miljard euro die dat gaat opleveren, zou honderd miljoen in het fonds 'Skjinne Fryske Enerzjy' moeten worden gestoken, vindt de ChristenUnie. Bedrijven en Friese burgers kunnen geld beleggen in het fonds en subsidieaanvragen doen voor schone energieprojecten.

Energiebedrijf

Uiteindelijk moet het fonds een Fries energiebedrijf worden dat energie uit bijvoorbeeld biogas verkoopt, zegt fractievoorzitter Albert Oostland van de ChristenUnie (CU). Frie voorlopig zetten we in op een investeringsfonds dat geld investeert in duurzame plannen. De partij wil uitdrukkelijk dat ook burgers daarvan kunnen profiteren, bijvoorbeeld met zonnepanelen. Op die manier zien zij iets terug van de verkoop van de NUON-aandelen.

Comeback gemeentelijk energiebedrijf

Door Camiel Donicie • 20.02.09 • 1 reactie

Terwijl de provincies hun laatste aandelen in Essent en Nuon afstoten, bewandelen enkele gemeenten de omgekeerde weg. Veenendaal besloot om een eigen energiebedrijfje, Apeldoorn volgt en ook Tilburg ontwikkelt plannen. 'Dit is nog maar het begin'.

Enkele gemeenten nemen de energieproductie in eigen hand. Veenerland heeft al sinds 2005 een gemeentelijk energiebedrijfje en nu zijn ook Apeldoorn en Tilburg bezig om, vooralsnog kleinschalig, hun eigen energievoorziening op te zetten. Op duurzame wijze wel te verstaan.

In Apeldoorn begint dat avontuur bij het toepassen van warmte/koude-opslag in vierhonderd nieuwbouwwoningen in de kanaalzone. Daarbij wordt in de zomer warmte opgeslagen in de bodem om in de winter mee te verwaarmen. In de zomer geldt het omgekeerde. De Gelderse gemeente richt hiervoor samen met drie corporaties een energiebedrijf op, waarvan de bewoners waarschijnlijk mede-eigenaar worden.

'Dat is natuurlijk nog maar het begin', zegt wethouder Michael Boddeker (GroenLinks, Milieu). 'De inzet is om de lokale energievoorziening op te bouwen en te schalen naar een stadsdekkend netwerk, door alle activiteiten op het gebied

Lokale energiebedrijven in opkomst

08.05.2009

Bij 'energiebedrijven' denkt u waarschijnlijk aan 'grote jongens' als ENECO, Essent of NUON. Wel eens gehoord van energiebedrijf DEVO BV? DEVO is een voorbeeld van een nieuwe trend: energiebedrijven opgericht door gemeenten.

De Duurzame Energievoorziening Veenendaal-Oost (DEVO) is opgericht door de gemeente Veenendaal (en Veenendaal-Oost).

DEVO richt zich op warmte- en koudeopslag in de bodem. Een collectief energiebedrijf voorziet een woonwijk van warmte en koude opslag in de bodem. Een collectief energiebedrijf voorziet een woonwijk van warmte en koude opslag in de bodem.

Verkoop van Essent-aandelen en gemeentelijk energiebedrijf

Aan het College van Burgemeester en Wethouders

Zwolle, 28-05-2009

Betreft: artikel 44 vragen GroenLinks/DeGroenen inzake Verkoop van Essent-aandelen en gemeentelijk energiebedrijf

Geacht BenW

Met veel waardering heeft onze fractie kennis genomen van de Duurzame Donderdag die de gemeente vandaag voor de eigen medewerkers organiseert. Wij hopen dat er heel veel duurzame ideeën zullen opborrelen waar de hele stad baat bij zal hebben.

Ook de fractie GroenLinks/DeGroenen wil een duit in het duurzame zakje doen en richt zich daarbij op duurzame energieopwekking. Deze week is door het besluit van minister van der Hoeven om het splitsingsplan goed te keuren de laatste barrière voor de verkoop van Essent aan RWE weggenomen. De minister heeft echter helaas geen harde afspraak gemaakt over de kerncentrale Borssele en heeft RWE daarmee de ruimte om meer kernenergie op te wekken. Gezien haar activiteiten tot nog toe is naar de mening van onze fractie RWE geen duurzaam bedrijf te noemen.

- De energiemarkt is momenteel weer volop in beweging. Energiebedrijven worden overgenomen, vallen om of kiezen er juist voor zelfstandig te blijven.
- Door alle bewegingen kiezen steeds meer partijen voor een eigen, duurzaam energiebedrijf. Het gaat hierbij zowel om commerciële organisaties als om gemeenten en soms zelfs een provincie.

WAT DOET U?

Aan de slag

1. Strategiefase

- Ambitieniveau en –richting, energiemix
- Mogelijke samenwerkingsverbanden
- Financiering- en subsidiemogelijkheden
- Globaal plan van aanpak

Haalbaarheidsonderzoek

2. Projectfase

- Gedetailleerd projectplan
- Projectorganisatie & samenwerkingsverband
- Energieprocessen, organisatie, systemen
- Overdracht naar operationele fase

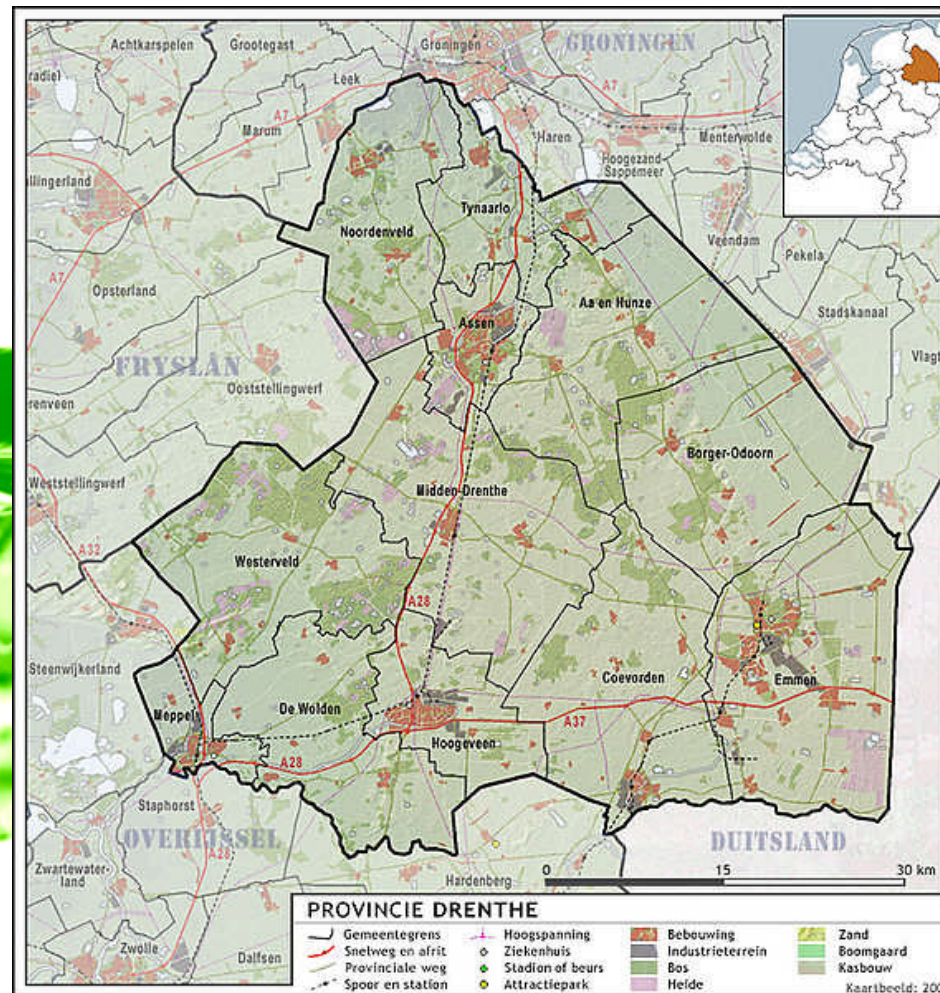
Blauwdruk voor duurzaam energiebedrijf

3. Operationele fase

- Onafhankelijke zaakvoerder benoemen
- Juridische entiteiten
- Governance
- 3 jaar operationeel plan
- Inrichten cyclus van continue verbetering

Operationeel duurzaam energiebedrijf

www.duurzaamenergiebedrijf.nl/Drenthe

Onderzoek i.o. van de Raedthuys Groep

- 78% van de Drenten vindt het belangrijk dat de provincie Drenthe zich inzet om te voldoen aan internationale en nationale doelstellingen op het gebied van duurzame energie

- Voorkeur gaat uit naar:
  - Zon (97%),
  - Wind (95%),
  - Waterkracht (93%),
  - Bio-energie (78%) en
  - Aardwarmte (72%)

- Geschikte locaties voor wind zijn:
  - Langs de grens met Duitsland (78%)
  - Veenkoloniaal, open agrarische gebieden en weiland (74%)
  - Langs snelwegen (71%)

Reeds vele initiatieven in Drenthe, onder andere:

- Hoogeveen: warmte-koudeopslag voor gemeentelijke gebouwen
- Provinciehuis Drenthe wordt duurzaam klimaathuis;
- Drentse boeren kiezen voor bio-energie:
  - Verbrandingsinstallatie van 250 ton houtsnippers per jaar in Nooitgedacht;
  - Vergistingsinstallatie in Zuidvelde die voldoende duurzame stroom levert voor heel Norg;
- Duurzame, energiezuinige wijk in Nieuwe Stukken in Vries;
- Annen; drinkwater productiestation en energie op basis van houtsnippers;
- Groene stroom in heel Drenthe;
- 30% lantaarnpalen weg;
- Gezamenlijke gas inkoop;
- En nog vele andere initiatieven.

Wat zou er nog meer kunnen in Drenthe?

- Vergistingsinstallatie bij riolering om methaan af te vangen voor openbaar vervoer (huidige aantal inwoners kan bijna 150 bussen 100.000 kilometer per jaar laten rijden);
- Windmolenparken plaatsen bij de grens met Duitsland of langs de snelwegen;
- Mestvergisting aanwenden om elektriciteit en stoom (warmte) op te wekken;
- Drenten produceren gemiddeld meer afval dan de gemiddelde Nederlander. Met de uitbreiding van Essent Milieu in Wijster kan hiermee het principe stroom voor afval worden ingevuld;
- Vervangen wagenpark met elektrische auto's die rijden op duurzaam opgewekte energie;
- Overkapping van provinciale wegen met zonnepanelen (de NS wil het spoor grotendeels overkappen);
- Verbruik terugdringen.

Welke voordelen heeft dit voor Drenthe?

- Lokaal en duurzaam opgewekte energie tegen marktconforme of bij voorkeur concurrerende prijzen;
- Centrale coördinatie en hierdoor een optimaal resultaat voor Drenthe, de gemeenten en haar inwoners;
- Verdere stimulering Drentse economie, investeringen en werkgelegenheid versterkend aan lopende initiatieven in het kader van de Economische Stimuleringsprojecten zoals Energy Valley;
- Duurzame energie raakt nooit op, geen afhankelijkheid van andere landen of overheden;
- Grotere efficiëntie in energievoorziening, decentrale opwekking geeft meer balancerend en minder uitval; tevens minder netverlies door korter transport;
- Compensatie van hogere CO₂ uitstoot door verdwijnen veenbodems;
- Drenthe en haar inwoners zijn zelf eigenaar waardoor er meer betrokkenheid ontstaat, er volledige zeggenschap is en het financiële gewin blijft in Drenthe.

www.duurzaamenergiebedrijf.nl

Geïnteresseerd?

Neem dan contact met ons op.

Jan Willem Zwang of Thomas The

Tensor Energy B.V.
World Trade Center
Beursplein 37
3011 AA Rotterdam
010-2055700
info@tnsr.eu

www.tensorenergy.eu